

SVENSKA FLICKOR SOM HANTVERKARE

VAD HANTVERKSUTSTÄLLNINGEN I LILJEVALCHS KONSTHALL KAN LÄRA EN.

HANTVERKSUTSTÄLLNINGEN I LILJEVALCHS konsthall visar oss, hur skickliga svenska hantverkare äro inom en hel rad grenar. Vi stanna bl. a. framför två kvinnliga avdelningar: ateljésömmerskornas och hattmodisternas, båda från Stockholms stads verkstads-, yrkes- och lärlingsskolor. Skulle det vara möjligt, fråga vi oss, när vi se de nätta flickorna och de vackra modellsaker, de gjort bilder från avdelningarna återges bland de övriga fotografierna från utställningen), att våra svenska flickor skulle kunna vara lika duktig som de franska eller italienska, vilka ju lära ha det där vissa i fingrarna, som kommer en att tro, att de ha sin skicklighet i handarbete medfödd?

Fru Sigrid Qvarnström. Hatten är ett prov på modistelevernas skicklighet.

— Våra svenska flickor skulle visst inte behöva komma efter de romanska, säger på vår fråga föreståndarinnan för yrkesskolorna i sömnad, fru Sigrid Qvarnström, som, lika älsklig som duglig, tycks vara idealisk för sitt kall. Om de endast finge tillräcklig utbildning och träning för sitt kall som hattmodister, sömmerskor o. s. v., skulle de stå lika högt som de franska. Och det är denna utbildning som vår skola vill ge dem. Ja, om de väl äro utbildade, böra de till och med kunna ge oss ett för våra förhållanden bättre arbete än de franska, eftersom de ju böra kunna få en säkrare uppfattning av vår smak och våra behov.

Apropå franska modister och sömmerskor en egendomlighet, fortsätter fru Qvarnström. Min första studieresa till Frankrike gjorde jag först förra sommaren. Men då konstaterade jag, att vi här i Sverige hade lagt våra yrkesskolor på området alldeles på samma sätt som de franska. Vi äro ny-

börjare, och de franska ha arbetat i femtio år — vi hade alltså här hemma haft på känn vad som var det riktiga.

Skolan för hemsömmerskor började år 1913, fortsätter fru Qvarnström, och verkstadsskolan i februari i år. Fastän den förra hade att genomkämpa kristiden, utvidgades vi till och med under de åren, och nya verksamhetsgrenar skola säkert också komma till, — såsom skola för linnesömmerskor m. m. — bara lokalfrågan blir löst.

— Om eleverna haft nytta av sin utbildning? — Jo, det vill jag lova. Av dem, som gått genom den tvååriga skolan för sömmerskor ha flera blivit yrkes- och arbetsledare, och tre har jag nu i skolan som mina lärarinnor — och fru Qvarnström visar på en annan ung också mycket söt och älskvärd dam. Och alla våra elever ha fått sin goda utkomst, det vågar jag säga. För att nämna ett exempel på hur värderade de äro: en sömmerska här i staden fick som biträde en av våra elever, och hon blev så

nöjd med resultatet, att hon nu tagit alla sina fem biträden bland våra elever.

Kvinnor som bokbindare, urmakare etc.

Också andra avdelningar på hantverksutställningen beröra kvinnliga arbetsområden. Där är t. ex. konditoriavdelningen i "skulpturhallen", anordnad av källarmästare Kihlström. I denna arbete emellertid endast män med de läckerheter, som kvinnor tycka så mycket om. Männen lämpa sig bättre för detta arbete, heter det där, ty de ha mera fantasi än kvinnorna (i vissa andra yrkesgrenar heter det som bekant, att kvinnorna inte lämpa sig, emedan de ha för *mycket* fantasi.

Bland dem, som utgått från Stockholms stads verkstadsskolor, var också en kvinnlig urmakare, fast hon naturligt nog icke är med här, och kvinnliga urmakare ha vi ju också förut — erinras må om den gamla fru Thim i Stockholm.

Yrkesskolan för bokhantverk har också haft flera kvinnliga elever. Så stanna vi framför bokbinderiet intill. Det finns ju kvinnor i Sverige, som ha ansedda bokbinderier (t. ex. fru Nanna Grönvall i Malmö). Skulle då inte kvinnor duga som bokbindare? Hittills ha de i Sverige brukat få utföra endast det lägre arbetet i branschen, svaras det. Anledning? — ja, vi minnas inte nu, om det var den, att de hade för mycket eller för litet fantasi. På konsthantverksavdelningen i München såg man emellertid förstklassiga kvinnliga bokbandsarbeten, upplyser den manlige chef, vi talade med, och man får väl antaga, att kvinnorna också i Sverige släppas fram i första ledet inom branschen.